

Zeii din mitologia greacă

Miotologia greacă cuprinde o colecție de mituri care provin din Grecia Antică. Aceste povestiri, familiare tuturor grecilor antici, formau fundamentele ritualurilor lor și erau o reprezentare a lumii, cel puțin până la Pitagora. Această mitologie reprezintă, în mare parte, sursa celei romane. În mitologia greacă, zeii reprezintă personificările tuturor forțelor universului. Bunăvoiețea zeilor putea fi câștigată prin sacrificii și devoțiuze, aceștia având reputația de a fi capricioși. Până și iubirile lor puteau deveni periculoase. Lumea mitologiei grecești este complexă: războaie, intrigi și zei, toate aceste elemente ajungând să se încrucișeze la un moment dat.

Este important de reținut că grecii antici amescțeau evenimentele din mitologia lor cu cele din istorie. De asemenea, Iliada și Odiseea sunt considerate istorice.

❖ Afrodita – zeița frumuseții

Îi aparținea fierarului zeilor, șchiopul și hidosul Hefaistos. Legat de nașterea ei, există două variante: fiica lui Zeus și a Dionei însă, pe de altă parte, se presupunea și că s-ar fi născut din valurile mării. În ceea ce privește farmecul și puterea Afroditei, circulau numeroase legende: un episod cunoscut este acela al infidelității ei față de Hefaitos care, descoperind legătura ei cu Ares, a chemat toți zeii Olimpului drept martori, surprinzându-i împreună pe cei doi. Un alt episod este judecata lui Paris: Zeus a poruncit ca mărul de aur aruncat de Eris, zeița vrajbei, și revendicat în egală măsură de Hera, Atena și Afrodita, să fie acordat de un muritor, Paris, aceleia pe care o va socoti el mai frumoasă. Cele trei zeițe s-au înfațisat în fața lui Paris și au început să-și laude farmecele, promîțându-i fiecare un dar. Cucerit de frumusețea Afroditei și de darul făgăduit de ea – acela de o lucea de soție pe cea mai frumoasă muritoare, Helena – Paris i-a dat ei mărul. Alegerea Afroditei și răpirea Helenei au constituit originea războiului troian. Cultul ei era prezent, cu precădere, în insulele Cyprus și Cythera.

❖ Ares – zeul războiului

Se număra printre cei doisprezece mari zei ai Olimpului și era fiul lui Zeus și al Herei. Cu toate acestea, era disprețuit de către părinții săi și de către ceilalți zei, mai ales de către Atena, din cauza caracterului său violent, săngeros. În numeroasele mituri legate de numele lui, zeul apare adesea înfrânt, deși era simbolul forței războinice, brutale.

❖ Artemis – zeița vânătorii

Soră geamănnă cu Apollo, era fiica lui Zeus și a lui Leto. La început, a avut aceleași atribute ca și fratele ei: era o divinitate răzbunătoare, care semăna molimi și moarte printre muritori. Când Apollo ajunge să fie identificat cu Helios (Soarele), Artemis e identificată cu Selen (Luna). Mai târziu, Artemis capătă atribute de zeiță binefăcătoare: ea era considerată protectoare câmpurilor, a animalelor și a vindecărilor miraculoase.

❖ Atena – zeița înțelepciunii

Una dintre cele mai importante zeiță din mitologia greacă, era fiica lui Zeua și a lui Metis. Ea personifica forța moștenită de la Zeus, îmbinată cu înțelepciunea și prudența lui Metis. Zeiță războinică, reprezentată cu coif, suliță și egida pe care era zugrăvit capul Gorgonei, Atena a jucat un rol foarte important în lupta împotriva gigantilor. Era socotită protectoare artelor frumoase, a meșteșugurilor, a literaturii și agriculturii, a oricărei acțiuni care presupunea ingeniozitate și inițiativă.

❖ Demetra – protectoarea roadelor pământului

Era fiica lui Cronos și a Rheeî și aparținea generației olimpienilor. Demetra a avut cu Zeus o singură fiică, pe Persepona. Reîntoarcerea ei pe pământ era însoțită de venirea primăverii, de renașterea naturii și de plinătatea verii. Absența ei era marcată de ariditate, de anotimpul trist al iernii.

❖ Hera – protectoarea căminului, a căsătoriei

Era soția “legitimă” a lui Zeus, acest lucru conferindu-i ceva mai multă siguranță. Împărțind tronul, dar nu și puterea marelui ei stăpân, Hera e adesea înfățișată ca o soție geloasă și nesăbuit de violentă, care ușor se simte jignită și nu pregetă să se răzbune crunt pentru toate infidelitățile săvârșite de soțul ei. Adeseori, mânia ei se vădește capricioasă și nejustificată.

❖ Zeus – zeul suprem

Era cel mai mic dintre fiili lui Cronos și ai Rheeî. Ca să-l scape de urgia tatălui său, care-și înghițea rând pe rând copiii de îndată ce se nașteau, Rhea l-a ascuns pe Zeus, trimițându-l în Creta, unde a fost îngrijit de nimfe. Când a crescut mare, Zeus a pus la cale, cu ajutorul Geei și a lui Metis, detronarea tatălui său. După ce l-a silit pe Cronos să-și verse înapoi copiii înghițî, Zeus, împreună cu frații săi reîntorsî acum la viață, l-a declarat râzboi lui Cronos. În ajutorul acestuia, au sosit însă frații săi, titanii. Lupta a durat zece ani și a luat sfârșit cu victoria olimpienilor. Zeus a devenit, astfel, stăpânul întregului Univers. Era cel care împărțea dreptatea printre oameni și zei, el era expresia echilibrului și a ordinii din natură și din societate. Era socotit zeul luminii, al fenomenelor naturale, deținătorul fulgerelor, și, mai ales, al trăsnetelor – manifestare cu precădere a forței și a mâniei sala divine. El domnea în palatul său aflat în crestele înalte ale Olimpului și, de acolo, încurajat de ceilalți zei, cărmuia destinele lumii, împărțind binele și răul printre muritori și veghind asupra împlinirii destinelor lor.